

Omgevingsdiensten

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Den Haag

Contactpersoon

Datum
25 augustus 2022

memo

Inleiding

In afstemming met IPO, VNG en ODNL stelt IenW een specifieke uitkering (SPUK) op om Omgevingsdiensten direct vanaf het najaar 2022 in staat te stellen een start te maken met activiteiten die vanuit Interbestuurlijk programma VTH noodzakelijk zijn.

Vooruitlopend op de instemming van de Staatssecretaris en de publicatie van de SPUK-regeling vindt u in de memo informatie over het doel en inzet van de regeling, de maximale hoogte van de uitkering en het tijdsplan van de regeling.

Aanleiding van de specifieke uitkering

Het coalitieakkoord reserveert structureel €24 miljoen per jaar vanaf 2022 verdeeld over enerzijds een bedrag van €18 miljoen aan beleidsmiddelen voor de versterking van het VTH-stelsel en anderzijds een van 2 naar 6 miljoen euro oplopend bedrag (over een periode van 3 jaar) voor de versterking van VTH bij de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). De uitkomsten en aanbevelingen van de commissie Van Aartsen (in haar rapport "Om de leefomgeving. Omgevingsdiensten als gangmaker van het bestuur") en de bevindingen van de Algemene Rekenkamer in haar rapporten "Een onzichtbaar probleem" en "Handhaven in het duister" zijn leidend voor de verdeling van de middelen. Voor de opvolging van deze aanbevelingen is een Interbestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH-stelsel vastgesteld, waarvan het programmaplan op 8 juli 2022 naar de Tweede Kamer is gestuurd. Hierin staan per themagerichte pijler concrete acties waarvoor ook inzet en capaciteit van de omgevingsdiensten nodig is. Om direct vanaf het najaar 2022 de omgevingsdiensten in staat te stellen een start te maken met activiteiten die vanuit IBP-programma noodzakelijk zijn, wordt in deze regeling een specifieke uitkering aan alle 29 omgevingsdiensten van in totaal €15 miljoen mogelijk gemaakt.

Doel voor de specifieke uitkering

Het is de ambitie van het kabinet om de leefomgeving schoner, veiliger en gezonder te maken. Een belangrijk onderdeel daarvan is het voorkomen van milieuschade in plaats van deze achteraf te herstellen. Dat vraagt om een sterker en onafhankelijker VTH-stelsel op het terrein van milieu. Hiervoor zijn het IBP en bijbehorende acties geformuleerd. De primaire focus van het IBP is het op orde brengen van de uitvoering van de basistaken.

Omgevingsdiensten moeten in staat zijn om de opgedragen taken op een professionele manier uit te voeren. Daarom moet de effectiviteit en slagvaardigheid van de omgevingsdiensten om dit te kunnen realiseren, worden versterkt.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Omdat omgevingsdiensten de VTH-taken uitvoeren, is het belangrijk dat ze capaciteit in mensuren beschikbaar krijgen om de acties uit het IBP uit te voeren. aangezien de gemeenten en provincies de opdrachtgevers zijn van de omgevingsdiensten en bepalen welke middelen daarvoor beschikbaar worden gesteld, is deze specifieke uitkering nadrukkelijk bedoeld om daarmee alleen extra activiteiten in het kader van het IBP uit te voeren. De middelen uit de specifieke uitkering komen dus boven op de middelen die de gemeenten en provincies beschikbaar stellen voor de uitvoering van de VTH-taken.

Datum
25 augustus 2022

Activiteiten waarvoor uitkering aangevraagd kan worden

De uitkering mag worden gebruikt om aanvullende capaciteit te creëren bij een omgevingsdienst en in te zetten voor activiteiten opgenomen in bijlage 1. Deze activiteiten vloeien voort uit de zes pijlers die opgenomen zijn in het IBP. De zes pijlers zijn:

1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering;
2. Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging;
3. Informatievoorziening VTH;
4. Kennisinstructuur en arbeidsmarkt;
5. Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving;
6. Monitoring kwaliteit milieutoezicht.

De omgevingsdienst is vrij in de inzet van deze extra capaciteit binnen de kaders die in deze regeling voor het projectplan en de uitvoering van de activiteiten gesteld worden.

Wel zal gedurende de looptijd ODNL regie voeren op de uitvoering van de activiteiten. Voor deze rol worden ODNL-middelen beschikbaar gesteld vanuit de subsidie IBP voor 2022 aan ODNL. De regierol bestaat uit het - voor projecten uit de werk- en projectgroepen uit het IBP - formuleren van de uitvraag van data en gegevens bij de omgevingsdiensten. Sturing op de input is noodzakelijk om tot een verantwoorde output te kunnen komen en niet achteraf correcties of interpretatiediscussies te hoeven voeren. ODNL coördineert en levert hiermee de overzichten van de gevraagde informatie ten behoeve van de vraagstukken bij de respectievelijke pijlers binnen het IBP.

Hoogte uitkering

Iedere omgevingsdienst kan in aanmerking komen voor een specifieke uitkering met een basisbedrag van € 300.000 aangevuld met een variabel bedrag dat afhankelijk is van de gehanteerde verdeelsleutel zoals opgenomen in de tabel in bijlage 2. Het variabele bedrag van de verdeelsleutel is gebaseerd op de omzet van de betreffende omgevingsdienst.

Werkwijze

Om in aanmerking te komen voor de specifieke uitkering dient de omgevingsdienst een aanvraag in met een activiteitenplan. In een activiteitenplan wordt aangegeven voor welke activiteiten vanuit de pijlers van het IBP capaciteit kan worden ingezet en hoeveel uur inzet daarvoor is geraamd. Op dit moment worden de activiteiten binnen de pijlers uitgewerkt, waardoor er nog accentverschuivingen optreden. Die accentverschuivingen kunnen tot gevolg hebben dat de inzet op de verschillende activiteiten wijzigt.

Bestuurskern

Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Datum

25 augustus 2022

In onderstaande tabel geven we de voorlopige planning weer.

Actie	Datum	Wie
Publicatie SPUK	Circa 13 september 2022	IenW
Informatiebijeenkomsten	13 sept – 20 sept 2022	IenW
Indienen aanvraag	15 sept – 14 okt 2022	OD
Vaststellen aanvraag	Uiterlijk 14 november 2022	IenW
Uitbetaling voorschotten	November-december 2022	IenW
Uitvoering activiteiten	Uiterlijk tot 31 december 2023	OD in afstemming met ODNL/pijlertrekkers IBP

Communicatie/informatie

Om alle IBP-partners waaronder directeuren, MT-leden en bestuursleden van omgevingsdiensten te informeren over deze regeling organiseren we twee digitale bijeenkomsten. Deze bijeenkomsten worden gepland rondom de datum van publicatie van de regeling (medio september).

Daarnaast zullen omgevingsdiensten gedurende de aanvraagtermijn gerichte vragen kunnen stellen aan ODNL alsmede aan de hiervoor tijdelijk aangestelde IenW-medewerk(st)er. ODNL kan individuele omgevingsdiensten advies geven over de besteding van de middelen, en zal de eindrapportage(s) toetsen aan de voorwaarden en hierover advies uitbrengen aan de minister. Hiervoor krijgen zij middels een separate incidentele subsidie een bedrag uitgekeerd voor de werkzaamheden lopende in kalenderjaren 2022 en 2023.

BIJLAGE 1 Activiteiten waarvoor uitkering aangevraagd kan worden

Activiteit	Pijler	Verplichte (SiSA) indicatoren	
1	Deelname aan werk- en projectgroepen van het IBP.	Alle pijlers	Aantal bijgewoonde bijeenkomsten (data en pijler), verrichte activiteiten en aantal uren voorbereiding, deelname en (mogelijke) uitwerking. Bij meer dan 5 uur per bijeenkomst, omschrijving van werkzaamheden.
2	Aanleveren van data voor het IPB op verzoek van ODNL.	Alle pijlers	Uren per opgevraagd document door ODNL.
3	Scholing en opleiding van medewerkers voor verbetering van de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken.	Alle pijlers	Omschrijving van scholing/opleiding, kosten en opleidings-/scholingsuren.
4	Activiteiten gericht op het krijgen van inzicht in de bestaande vormen van bekostiging van de omgevingsdienst en in de voor- en nadelen hiervan aan de hand van de uitgevraagde documenten door ODNL.	1	Uren per uitgevraagd document over de vorm van bekostiging door ODNL.
5	Activiteiten gericht op de implementatie van de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingswet	2 en 5	Omschrijving van activiteiten, uren voor bijdrage aan Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingswet en eventuele bestuurlijke vaststelling.
6	Voor de 6 Brzo-omgevingsdiensten: Activiteiten gericht op de uniforme indeling naar risico van zorgbedrijven (risico ranking) volgende uit de inspectiemethodiek Landelijke Benadering Risicobedrijven	2	Aantal bedrijven waarbij de risico ranking is bijgewerkt en daaraan bestede uren.
7	Activiteiten gericht op het openbaar maken van definitieve handhavingsbeschikkingen Wabo-inspecties (of soortgelijke inspecties onder Omgevingswet) van bedrijven.	2	Aantal openbaar gemaakte handhavingsbeschikkingen en daaraan bestede uren.
8	Activiteiten in afstemming met ODNL die verband houden met de door ODNL op te zetten en uit te voeren landelijke arbeidsmarktcampagne.	4	Beschrijving van verrichte activiteiten en resultaat in aantal geworven medewerkers.
9	Participeren in het onderzoek onder het IBP naar belangrijke (transitie)opgaven, zoals circulaire economie en energie, en hoe deze opgenomen kunnen worden in de regionale strategieën. De coördinatie hierop verloopt via de pijlerwerkgroep.	5	Beschrijving van activiteiten en daaraan bestede uren.
10	Participeren in het onderzoek onder het IBP gericht op het ontwikkelen van één risicoanalyse en uitvoerings- en handhavingsplan per omgevingsdienst.	5	Beschrijving van activiteiten en daaraan bestede uren.
11	Opstellen en uitvoeren van implementatieprogramma voor het werkgebied van de omgevingsdienst van de risicoanalyse en het uitvoerings- en handhavingsplan.	5	Omschrijving van activiteiten, uren besteed aan de risicoanalyse, het uitvoerings- en handhavingsplan en de (eventuele) bestuurlijke vaststelling.
12	Participeren in onderzoek naar mandaten. De coördinatie hierop verloopt via de pijlerwerkgroep.	5	Beschrijving van activiteiten en daaraan bestede uren.
13	Vorbereiden en uitvoeren van de (pilots van de) visitaties bij omgevingsdiensten en meewerken aan evaluatie van de pilots.	6	Beschrijving van activiteiten, daaraan bestede uren en de afgeronde verslagen van visitaties.
14	Meewerken aan de opstelling van een plan van aanpak voor het inrichten van een systeem van onderzoeken door ILT naar het functioneren van het VTH stelsel door het uitvoeren van thematische en signalerende onderzoeken.	6	Beschrijving van activiteiten en daaraan bestede uren.

BIJLAGE 2 Verdeelsleutel Omgevingsdiensten (bedragen in euro's)

	Variabele waarde	Vaste waarde	Uitkering
Nederland	6300000	8700000	15000000
Omgevingsdienst Achterhoek	75000	300000	375000
Omgevingsdienst Brabant Noord	300000	300000	600000
Omgevingsdienst DCMR Milieudienst Rijnmond	450000	300000	750000
Omgevingsdienst De Vallei	150000	300000	450000
Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek	150000	300000	450000
Omgevingsdienst Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)	225000	300000	525000
Omgevingsdienst Groningen	225000	300000	525000
Omgevingsdienst Haaglanden	300000	300000	600000
Omgevingsdienst IJmond	150000	300000	450000
Omgevingsdienst IJsselland	150000	300000	450000
Omgevingsdienst Midden- en West Brabant	375000	300000	675000
Omgevingsdienst Midden-Holland	300000	300000	600000
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	225000	300000	525000
Omgevingsdienst Noord-Veluwe	75000	300000	375000
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	375000	300000	675000
Omgevingsdienst Regio Arnhem	225000	300000	525000
Omgevingsdienst Regio Nijmegen	300000	300000	600000
Omgevingsdienst Regio Utrecht	150000	300000	450000
Omgevingsdienst Rivierenland	225000	300000	525000
Omgevingsdienst RUD Drenthe	225000	300000	525000
Omgevingsdienst RUD Limburg-Noord	225000	300000	525000
Omgevingsdienst RUD Utrecht	150000	300000	450000
Omgevingsdienst RUD Zeeland	75000	300000	375000
Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg	150000	300000	450000
Omgevingsdienst Twente	150000	300000	450000
Omgevingsdienst Veluwe Ijssel	75000	300000	375000
Omgevingsdienst West-Holland	225000	300000	525000
Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	300000	300000	600000
Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant	300000	300000	600000